

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון כז ♦ אייר תשעג

ערב שבת פרשת אחרי קדושים

דברות קודש כ"ק מרן רבינו שליט"א

וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן בקרבכם לפני ה' וימתו, וידבר ה' אל משה דבר אל אהרן אחיך ואל יבוא אל הקודש וגו'.

ויש לדקדק למה אמר אהרן אחיך וכי אין אנו יודעים שאהרן היה אחיו של משה רבינו, והנה יש לדייק עוד בפסוקים האלו באומרו אחרי מות שני בני אהרן, מה הוא הלשון "אחרי מות" היה יכול לומר "במות", וגם מה שאמר הפסוק בקרבכם לפני ה' וימתו, הלא בפרשת שמיני (י, א) כתב ויקחו בני אהרן וגו' איש מחתתו ויתנו בהן אש וכו' ויקריבו לפני ה' אש זרה אשר לא צוה אותם, וכאן כתב הסיבה של מיתתם משום בקרבכם לפני ה' ולכן וימותו, ולא כתב אש זרה, ובאמת התרגום אנקלוס כתב כאן "בקרוביהן אשתא נוכריתא" וצ"ע.

ונראה לומר כי באמת חז"ל אמרו כמה דברים, בהם ביארו מה היה החטא של בני אהרן, אף שבפסוק כתב בפירוש שהוא משום האש הזרה שהקריבו אשר לא צוה ה', אם כל זאת קיבלו חז"ל שהיה עוד סיבות על מה שהגיע עליהן עונש כזה, ולכן נראה לומר בדרך אפשר, כי אין הכי נמי שהיה כמה דברים שעשו שלא כדת, אבל להגיע לעונש כזה של שריפה, זה היה הכל משום "בקרבכם לפני ה'", כי מכיון שהיו קרובים לה', והקב"ה מדקדק עם צדיקים כחוט השערה וגם קאמר לפני ה' דמצינו בפסוק (דברים יג, ה) שאמר אחרי ה' תלכו וגו' כלומר שיש הבדל בין הליכה לפני ה' לבין הליכה אחרי ה', כי עבד שהוא נאמן למלך, המלך נותן לו ללכת אחריו ולא חושש שהוא יברח מלפניו, משא"כ אם העבד אינו כ"כ נאמן אז המלך מוליכו מלפניו שלא יברח לו העבד, שיש ירצה לברוח הלוא המלך רואהו, מכיון שהוא מלפניו, ואז אע"פ שיש בזה חשיבות לעבד שהולך לפני המלך, אבל יש בזה סיכון גדול שכל מה שיעשה העבד, המלך רואהו ומדקדק עליו כחוט השערה, משא"כ אם העבד הולך לאחוריו של המלך שזה פחות כבוד לעבד, מ"מ אין לו כל כך סכנה שהמלך יקפיד עליו, מכיון שאין הוא רואהו כל הזמן, מכיון שהוא הולך לאחוריו של המלך, ולכן אמר הפסוק, "אחרי ה' תלכו" שלא יהיה דקדוק הדין על האדם, משא"כ אם ילך מלפניו של המלך אז יוכל המלך לדקדק עליו ביותר.

ולפי זה מובן מה שאמר כאן שהסיבה היתה שמתו שני בני אהרן הוא משום "בקרבכם לפני ה'" ולכן וימותו, משא"כ שאם לא היו כ"כ בקרב ה' ולא היו הולכין לפני ה' אלא לאחרי ה', אז לא היה להם שום חיוב ואף שעשו מה שעשו, וכמו שאמרו חז"ל זה בכה זה בכה, מכל מקום העונש לא היה כ"כ גדול, ולכן אמר ה' אל משה שידבר את אהרן שלא יבוא בכל עת אל הקודש וגו', ולא ימות, שלא יהיה כ"כ קרוב לה' ולא ידקדקו עליו כ"כ מן השמים, וגם אמר לו שיקח אהרן בבואו אל הקודש קרבנות וכמו שכתוב בפסוקים חה יהיה לו לכפרה שלא יהיה זק ח"ו לאהרן ולבניו.

~ ~ ~

ומה שכתב אהרן אחיך וכי לא יודעים שהיה אהרן אחיו, נביא דברי קודשו של הרה"ק ר' אלימלך ז"ל ע"פ בספרו הק' נועם אלימלך שכתב נראה לפרש שהתורה הק' מלמדת לאנשים המוכיחים לבני אדם, שלא יוכיחו לאנשים לצים וריקנים אשר בוודאי אין דבריהם נכנסים כלל באזניהם, וכמו שאמר הכתוב (משלי ט, ח) אל תוכיח לך דרך לאנשים המקשיבים לקול תוכחה ומוסר רוצים בתשובה, אליהם יגיד ויורה להם דרכי התשובה ע"כ, כלומר שה' ציוה למשה שידבר תוכחה לאהרן אחיו הצדיק ובניו הצדיקים המקשיבים למוסר ולתוכחה ורוצים לשמוע רוצים בתשובה שאליהם יגיד ויורה וכו' ומסיים הנועם אלימלך שזהו שכתוב דבר אל אחיך ר"ל שהוא אחיך ורוצה במעשים טובים ויקבל תוכחה ממך.

דברי אלוקים חיים

ומאת עדת בני ישראל יקח. (טז, ה) מדוע הפסיק הכתוב בהביאו את קרבנות בני ישראל ולא סיים תחילה את אשר צריך לעשות בקרבנותיו של אהרן? וי"ל דבא הכתוב ללמד אדם דעת שלא ישתדל רק עבור עצמו, אלא העיקר שישתדל לחפש במה וכיצד יוכל להועיל לזולתו, ואדרבה כך ייבנה אף הוא. ועל כן המצווה שישקוד על תקנת עדתו, ואז קרבנו יהיה נרצה ביותר לכפר בעדו.

(מלוא העומר)

מכל חטאתיכם לפני ד' תטהרו. (טז, ל) זה החטא הוא גדול מכולם, מה שהחזקתם את עצמכם שאתם תטהרו לפני ד', ואתם דומים בעיניכם כצדיקים, ע"ד מאמר החסיד בחובת הלבבות (שער עבודת אלוקים סופ"ד) אם לא היה עליכם עבירה, הייתי דואג עליכם יותר ממה שהוא חמור יותר, והיא הגאווה.

(ברית אברהם)

וחי בהם. (יח, ה) הורתה התורה לאדם שיהיו לו המצוות למקור של חיות ושמחה, ולא יהיה נזק לפעולות חיצוניות – מחוץ לעצמו, כדי להשיג את השמחה. חו"י בהם – ממעשה וקיום המצוות עצמן. ועניין זה כלול באזהרה לכהנים לבל ישתו יין בעת העבודה, כי אין לך חילול הקודש גדול יותר כאשר אין הכהן מוצא סיפוק ומקור לשמחה מעצם העבודה בבית ה' יתברך אלא הוא נצרך לגורם חיצוני לעורר בו שמחה ואושר.

(חתם סופר)

הוכח תוכיח את עמיתך וגו' לא תיקום ולא תיטור אם לא שעה אדם לדברי התוכחה שלך, ולאחר מכן קרהו אסון ל"ע, אל תיקום ואל תאמר ראוי הוא לכך, כי לא שמע בקולי, בא עליו האסון הזה רח"ל

(הרה"ק יחזקאל מקחמיה)

ואהבת לרעך כמוך (יט, יח) "ואהבת לרעך כמוך" כשם שאתה אוהב את עצמך אף על פי שאתה מכיר את עצמך ואתה יודע, שאין אתה נקי מחסרונות, כך תאהב גם את רעך למרות חסרונותיו.

(הבעש"ט הק')

"ואהבת לרעך כמוך" אם תהיה אוהב את חברך, אפילו בשעה שאין הוא נוהג כלפיך כהוגן, ואפילו בגלל מעשיו והתנהגותו, אינו ראוי לאהבתך, "כמוך אני ה'" הקב"ה אומר, אף אני אהיה נוהג כך כלפיך, לפניו משורת הדין.

(הרה"ק משה לייב מסאסוב)

קדושים תהיו כי קדוש אני ה'. (יט, כ) והנה רש"י ז"ל פירש הו פרושים מן העריות ומן העבירה, מה בעי' רש"י בזה, וכי עריות אינה עבירה וכי יש עבירה גדולה מזו, רק נראה לי הענין, כי גם העין הוא גן כן מעצם העבירה, ועוד גדולה ממנה שזו ההתחלה של העבירה כי עין רואה ולב חומד, לכן במדרש אר המעשה של רבי מתיא בן חרש המובא במאמר הקדום מסיים מדרש מכאן כל מי שאינו מסתכל בנשים על אחת כמה וכמה באשת חברו אין יצר הרע שולט בו אם כן עיקר שליטת היצר מפני העין חה נקרא יצרא דעריות כמובא ביומא (דף עד) על הכתוב טוב מראה עינים, חה כיון רש"י ז"ל הו פרושים מן העריות, דהיינו מן פגם העין ומן העבירה כי על שניהם צריכים להזהר ביותר. (טהרת הקודש)

קדושים תהיו והגם שהוא בלשון רבים רומז על כל אדם פרטי מעם ישראל חה שאמר קדושים תהיו בלשון הרבים רח על הגוף עם הנפש שיהיו קדושים ומפרט הכתוב והולך כי קדוש אני ה' משום אנא נתקדשו בנשמותיכם שהיא חלק אלוה ממעל ואחר כך אלוקים רומז על הגוף, כי אלוקים בגמ' יטבע כי גם את הדברים הטבעיים והגופניים יקדשו עבור אלוקינו יתברך שמו שיהיה מוכן ומוזמן ליהוי מרכבה לכבוד שכינת עחינו אשר היא קרויה אלוק"ם (חוקי חיים – כ"ק אדמו"ר ז"ע משומרי אמונים)

והואיל ואיתנא להכי אפשר גם לפרש על פי מש"כ השל"ה הק' על הפסוק הזה הוכיח חכם ואל תוכח לך, והקשה למה לא כתוב הוכיח ל'חכם (עם ל) וכן היה לו לכתוב אל תוכח ל'לך (עם ל) ולכן כתב שהכוונה הוא שאם אדם בא להוכיח לאדם אל יוכיחו בכעס אלא בנועם ובאהבה ויגיד לו הלא אתה איש חכם ולמה תעשה כזאת ומה ראית לשטות זה לעשות עבירה שאמר חז"ל אין אדם חוטא אלא אם כן נכנסת בו רוח שטות, ואם כך תגיד לו, אז יקבל תוכחתך בטוב טעם אבל אם תוכיח אותו בכעס וברוגז ותגיד לו למה עשית כזאת הלא אתה רשע ולך וכו' משמות הגנאי, הלא האדם זה לא ישמע אליך ולכן מסיים הפסוק הנ"ל "פן ישנאך" באם תוכחתך אליו הוא בגנאי שתאמר לו שלך הוא, אלא תוכיחו לומר שהוא חכם ולא מתאים לו שיעשה שטות כזאת ולכן יאהבך ויקבל תוכחתך.

ולפי זה אפשר גם כאן לומר שה' ציוה למשה שיגיד לאהרן אחי אתה לי ולבניי יגיד שהם בני אחיו הצדיקים והחכמים ולא מתאים להם שיבואו בכל עת לקדוש שזה נראה שיש כאן איזה זילזול בקדוש שאפשר לבוא מתי שירצו, ואז יקבל אהרן התוכיח הזאת וגם בניו, כן אפשר לומר בפשט הפסוק על פי דברי הנועם אלימלך והשל"ה הק'.

~ ~ ~

ומה שהקשינו לעיל למה כתב "אחרי מות" והיה די שיכתוב "במות" שני בני אהרן, נביא עוד מה שכתב הרה"ק רבי אלימלך זי"ע (נועם אלימלך) על דרך הרמז בפרשה הזו. דהנה הצדיק מהפך מידת הדין לרחמים, ואף אם נגזר על אדם מיתה חלילה, יכול הצדיק לבטל הגמירה ולהופכו

לחיים, שכוח בידי הצדיק לעשות כן הוא מחמת שהצדיק עולה בתפילתו בעולמות העליונים אשר שם הוא כולו רחמים, בלא תערובות דין כלל, ושם לא נגזר אותה הגמירה וממשיך משם חיים לאותו האדם, זה מש"כ (ישעי' ל"ה ז) ששון ושמחה ישגו, כל הצדיקים משיגים לעולמות העליונים אשר שם יש ששון ושמחה וכמו שאמר הכתוב (דב"ה א, ט"ז) ענה וחדוה במקומו, וממילא נסו יגון ואנחה וכו' זהו מש"כ אחרי מות שני בני אהרן ר"ל, שיש כוח ביד הצדיק, שיהיה כבר "אחרי מות" כלומר לבטל המיתה מאיזה אדם, וכמו שאומרים בני אדם על דבר הנתבטל, שאומרים שכבר הוא אחר הדבר ההוא, ולא יהיה זה עוד, ואמר הכתוב על ידי דבר מה יכול הצדיק לבטל, ומפרש "בקרבם לפני השם" פירושו הנ"ל ש"ע"י שמתקברים לפני ה' לעולמות העליונים, אז "וימותו" ר"ל שהרי הוא כאילו כבר נתקיים הדין של מיתה, ובאמת נמשך להם חיים על ידי הצדיק ע"כ.

ואם כן רואים אנו מדבריו הק' מה גדול הוא כוח הצדיק, ועלינו להשתוקק לזה לבוא למדרגותם של הצדיקים, וכמו שאמר חז"ל שחיבב אדם לומר מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי אברהם יצחק ויעקב, וכבר כתב הרמב"ם שישל כל אדם להיות כמשה וגם האור החיים הק' כתב כן, (ורק בבניאור א"א להגיע למדרגת משה).

וגם עלינו מוטל להיות דבוקים בצדיקים וקדושים וליך בדרכיהם הק' ואז נזכה שהצדיק בתפילתו ובמעשיו הטובים, יגרום שה' יתברך ישפיע עלינו ברכה וחיים ושלום וכל טוב עד שנזכה להגאולה השלימה מתוך רחמים וחסדים מגולים במהרה בימינו אמן.

דברות קודש פרשת קדושים

שטוף בתאוות של היתר, ולהיות בסובאי יין ובזוללי בשר, וידבר כרצונו בכל דבר, שלא החזיר בתורה שזה איסור, זה יקרא נבל ברשות התורה. ולפיכך בא הכתוב אחרי שפרט האסורים שאסר אותם לגמרי, וציוה הכתוב בדבר כללי שנהיה פרושים מן המותרות, ולא יהיו תלמידי חכמים מצוין אצל נשותיהן ביותר מיד, וכן יקדש עצמו מן היין וישתה רק מעט וכמו שהזכיר הכתוב אצל הנזיר מן היין, שהוא נקרא קדוש, ויזכור הרעות המזכרות מן היין אצל נח ולוט, וכן יפריש אדם את עצמו מן הטומאה אע"פ שלא החזירו ממנו מן התורה וכמו שאמר חז"ל בגדי עם הארץ שמתמאים לפרושים, וגם כוונת התורה הוא באמרו כאן קדושים תהיו שישמור אדם פיו ולשונו מדברי הריבוי באכילה הגסה ומן הדיבור הנמאס, ויקדש אדם את עצמו בזה עד שיגיע לפרישות וכמו שאמר חז"ל על רבי חייא שלא שח שיחה בטלה מימיו.

ובאלו וכיוצא בהן באה המצוה הזאת הכללית, שאחרי שפרט כל העבירות שהן אסורין לגמרי, כתב אחר כך ציוה על הנקיט בידיו ובגופו וכמו שכתב והתקדשתם שהוא הכוונה להם ראשונים, והיייתם קדושים אלו מים אחרונים, כי אע"פ שאלו המצוות הם מדבריהם, מכל מקום בא הכתוב להזהיר שנהיה נקיים וטהורים ופרושים מהמון בני אדם שהם מלכלכים עצמם במותרות ובכיעורים.

וגם אחרי שפרט הכתוב הדינים של בין אדם לחבירו, לא תגנוב, ולא תגזול, ולא תנוג ושאר הזהרות, אמר הכתוב ועשית הישר והטוב שהישר וכל לפניך משורת הדין לרצון חבריך, וכן לענין השבת אסר ה' את המלאכות בלאו, והטרחות אסר בעשה של תשביתי וגם כתב שבת שבתון שיהיה יום שבייתה ומנוחה.

והנה דברי קדושו של הרמב"ן הוא מעיקרי דרך החסידות של הבעש"ט הק' ותלמידיו ובספרים מלאים מזה הענין של וקדש עצמך במותר לך ובפרט בספר "הבאר מים חיים" ובדור האחרון זכינו לספרו הגדול של אדמו"ר הנקרא "שולחן הטהור" אשר בו חרט בעט ברזל עצות ודרכים על גדול החובה המוטל על אחד ואחד מישראל לשבר את תאוותיו הגשמיים ולכוין בכל מעשיו לשם שמים, כי היא עבודה המעולה שבמקדש המביאה את האדם לידי שלימות הנפש, ושלא יבוא אדם לסתימת הלב וחשכות הדעת והשכל שבא ע"י התגשמותו בתאוותיו הגופניים.

והנה בהקדמתו של אדמו"ר הק' זי"ע על ספרו של אביו השולחן הטהור מאריך לבאר החילוק בין הספר הזה לבין יתר ספרי יראה וחסידות שמדברים מחובת להתקדש עצמו במותר לך ולשבר תאוותיו ובפרט בתאוות האכילה, כי בספרי הקודש אינו מבואר כי אם גדולת המתקדשים והמטהרים בקדושת בוראם בכל הדברים ובפרט במאכלו, אבל אינם מבארים איך יתנהג בעת אכילתו ובאיזה דרך יוכל לשבר תאוותיו, אבל בספר הזה שולחן הטהור חרט המחבר בעט ברזל עצות ודרכים להגיד לזה, וכל אחד מישראל ימצא בו עצה והדרכה ישרה איך לשבר תאוותיו הגשמיים ולכוין בכל מעשיו לשם שמים והכל נכתב בלשון קלה וצחה ע"ש באריכות.

ועלינו מוטל הרבה ביותר ללמוד בהספר הק' הזה לידע מה לעשות להלכה ולמעשה ואם מעשה כך ה' יהיה בעזרנו ונזכה לקדש את עצמינו בקדושה של מעלה ובפרט בימי הספירה שזה מלשון ספיר ויהלום להיות נקיים, ועי"ז נזכה להטהר ולהתקדש ונזכה להיגאל בגאולה השלימה מתוך רחמים וחסדים מגולים במהרה אמן.

וידבר ה' אל משה לאמר דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלוהיכם.

ופירש רש"י מלמד שנאמרה פרשה זו בהקהל (כלומר במעמד כל ישראל) מפני שרוב גופי תורה תלוין בה ועוד כתב רש"י על מש"כ קדושים תהיו, שהכוונה להיות פרושים מן העריות ומן העבירה, שכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה, שם אתה מוצא קדושה וכו'.

ולכאורה דברי רש"י צריכין ביאור, להבין מה ללמדנו בזה שפרשה זו של קדושים נאמרה בהקהל, ועוד שמסתמא כל המצוות הנהוגות בכללות ישראל נאמרו בהקהל, ובשפתי חכמים רוצה לומר שזה הפרשה נאמרה גם במעמד נשים וטף, אבל שאר הפרשיות לא שנה משה אלא לאנשים בלבד, אבל לא פירש למה דוקא פרשה זו נאמרה בהקהל במעמד כל ישראל יחד.

ובספר הק' מאור ושמש כתב שיש ב' דרכים בעבודת ה', יש דרך של התבודדות כדי שיבררו מדעות רעות ומאנשי רשע, אבל זה הדרך לא מועיל ללא להנצל מן הדברים המעכבים את עבודת ה' יתברך, אבל להשיג הקדושה העליונה צריך ללכת לדרך השני בעבודת השי"ת, ואינו זוכה לזה עד שידבק עצמו לאנשי השם עובדי ה' באמת ולהשתתף עמם יחד בעבודת השם, הן בתפילה והן בלימוד התורה, ושעיקר המצוות יהיה בכנסיה יחד עם מבקשי ה', ואז יוכל להשיג הקדושה העליונה, ולפי רוב הם המקבצים יחד לעסק של עבודת ה', כן שורה עליהם הקדושה העליונה, אבל אם האדם ירצה לפרוש את עצמו מן הציבור, ולהתבודד עצמו להתפלל ביחידות או כל דבר של עבודת ה' הנעשה שאם יתבודד עצמו ויפוש את עצמו מן הציבור יזכה לקדושה העליונה, ולא עוד אלא שיוכל לנטות חלילה מרוב גופי התורה אם יתבודד עצמו ויפוש מן הציבור, שאי אפשר לשום נברא להיות ביחיד, זולת הבורא יתברך שהוא יחיד ומיוחד, ולכן צריך האדם לדבק את עצמו עם עובדי ה', ולהיות בכנסיה יחד עמם לכל עבודת הקודש.

זהו פירוש הפסוק דבר אל כל עדת ישראל ורש"י שפירש שמלמד שנאמרה פרשה זו בהקהל כלומר פרשה זו של קדושים תהיו, שאי אפשר לאדם שיזכה אל הקדושה, אלא אם כן שיהיה בכנסיה יחד עם הקהל בעבודת ה' מפני שרוב גופי התורה תלוין בה, ולא יטעה האדם לחשוב שאם יתבודד עצמו ויפוש את עצמו מן הציבור יזכה לקדושה, ולכן כתב רש"י שפרשה זו נאמרה אך ורק בהקהל, שאינו זוכה אל הקדושה אלא בהקהל עצמו עם הציבור מבקשי ה', אבל מה שנצטוו להשמר מן הדברים המעכבים לעבודת ה', לזה טוב התבודדות, שדוקא פרשה זו של קדושה נאמרה בהקהל בלבד, אבל אם האדם ירצה להמשיך עליו קדושת הבורא ברוך הוא, אי אפשר אלא בהקהל יחד לעובדו שכם ארך ע"כ, זה מש"כ המאור ושמש זה הוא מעיקרי החסידות של דרך בעש"ט הק'.

ועתה נחזור לדבר על מה שכתב רש"י הק' שהכוונה באומר "קדושים תהיו" להיות פרושים מן העריות ומן העבירה שהמקום שיש גדר ערוה שם יש קדושה וכו"ל, ונביא כעת את דברי קדושו של הרמב"ן שכתב בזה בפירושו שאין הפרשיות הנזכר כאן הוא הפרשיות המזכרות בכל מקום בגמרא שבעליה נקראים פרושים, והענין הוא כי התורה ההירה בעריות ובמאכלים האסורים והתירה התורה איש באשתו וכן התירה התורה לאכול הבשר והיין, ואם כן ימצא בעל התאוה מקום להיות

פלפולי דאורייתא

הרב ברוך רוזנטל שליט"א
בית שמש

האם ע"י קבלת תוספת שבת חשיב כיום חדש ונחשב כיום המחר או דילמא אין זה רק מקדים את קדושת השבת קודם זמנו והנפק"מ לענין קיום מצות מילה, ספה"ע, לולב, שופר, בזמן התוספת. (א)

חדש ונחשב כבר כיום המחר וא"כ הוי כבר היום התשיעי ללילת הבן מכ"מ אין זה לילה ממש דנימא דבדיעבד אם מל בזמן זה דלא יצא ידי"ח המילה דלילה לאו זמן מילה הוא, (אך נראה דממה שהכוכבים עצמן הן הלילה אין זה לכאול הכרח לומר דא"א שיהיה לילה ע"י התוספת שבת דהקב"ה שאמר שהכוכבים הוא הלילה הוא אומר דהתוספת שבת הוא הלילה דהיינו דאפשר שהכוכבים הוא הלילה אך כשאכא תוספת שבת קבעה לנו התורה דהוא הלילה, וצ"ע.) אך יש לפקפק על זה דלפ"ז יוצא דמספר הימים אינו תלוי בלילה ויכול להיות יום חדש אף שעדיין לא נהיה לילה, דו"ק, וצ"ע. אך כל זה הוא בכה"ג שאבי הבן והמוהל כבר קיבלו ע"ע תוספת שבת, אך היכא דרק המוהל קיבל ע"ע שבת אך אבי הבן לא קיבל ע"ע שבת נראה דדואי דיכול המוהל למול התינוק אף שהוא כבר קיבל ע"ע תוספת שבת, דכיון דחיוב המילה רמיה על האב שימול את בנו והאב עדיין לא קיבל ע"ע שבת א"כ הוי גדר חיוב המילה בתינוק זה חיוב מילה בזמנה דהחיוב הוא על האב ואצל האב עדיין הוא יום השמני וא"כ הוי זה מילה בזמנו, דו"ק, וביותר נראה לי דהנה ידוע חקירת האחרונים בחיוב מצות מילה האם חיוב המילה רמיה על התינוק אלא דציותה התורה לאב שיקיים חובת הבן דאין הוא יכול לקיים בעצמו, או דלמא דחובת המילה רמיה על האב שחייב האב למול הבן וכשיגדל נסתלק חיוב האב ורמיה על הבן, וא"כ לצד שחיוב המילה רמיה על הבן והאב רק מקיים חובת הבן א"כ היכא שהאב נמי קיבל ע"ע תוספת שבת יכול האב למול הבן דהא החיוב הוא על התינוק ואצלו לא שייך תוספת שבת ונמצא דגדר חיובו הוא מילה בזמנה וא"כ יהיה יכול למול האב אף שהוא כבר קיבל ע"ע תוספת שבת, דו"ק.

והנה לגבי תקיעת שופר ונטילת לולב בזמן תוספת שבת, הרי לכאול יהיה אסור בין לצד תוספת שבת משנה את התאריך וכבר נהיה יום המחר והוי לילה, ובין לצד דהא רק מקדים את קדושת השבת לזמן זה דיום השישי דהא נטילת לולב ותקיעת שופר אסורה בשבת וכיון שקיבל עליו שבת כבר כבר אצלו שבת ואסור, אלא דלצד שתוספת שבת משנה את התאריך וכבר נהיה יום המחר והוי לילה א"כ אפשר להסתפק אם יהינן בדיעבד מה שיתקע או שיטול לולב בזמן התוספת וכדבארתי לעיל לגבי מילה דהא כבר נהיה לילה חמן מצותו הוא ביום ולא בלילה ועיי"ש.

אך נראה דלדעת המשנ"ב (הנ"ל עיי"ש) היכא דיחיד קיבל השבת ולדעת הדגול מרובה (הנ"ל עיי"ש) כשיחיד קיבל ע"ע רק העשה דתוספת שבת הרי יכול הוא לתקוע ולטול לולב בזמן התוספת דהא תוספת שבת נדחה בשביל איסור דרבנן היכא דהוי זה מצוה עוברת (והבאתי הדברים לעיל, עיי"ש).

ולגבי ספירת העומר בזמן תוספת שבת הרי נמי תליא זה בחקירה הנ"ל דאי נימא דתוספת שבת משנה את התאריך וכבר נהיה יום המחר והוי לילה הרי יכול הוא לספור בזמן התוספת ספירת העומר דהא הוי כבר לילה, אך לצד תוספת שבת אינו אלא מקדים את קדושת השבת לזמן זה דיום השישי א"כ עדיין לא עבר היום ולא יוכל לספור העומר בזמן התוספת, ולצד דהתוספת שבת חשיב כיום חדש וכיום המחר אך מכ"מ אין זה לילה ממש דהא במציאות אין זה לילה א"כ אפשר דלא יהיני הספירה בזמן התוספת (דהא כתב המחבר סימן תפ"ט ס"ב דראוי לספור אחר צאת הכוכבים עיי"ש במשנ"ב) אך אפשר דיהיני משום דכיון דהוי זה כבר יום חדש א"כ ליכא חסרון בתמימות כשיספור בזמן התוספת דהוי כבר יום חדש אף שאין זה לילה (אך עיין לעיל במה שפקפקתי על צד זה). נכתבין, וכל ציור של עבירה באה לפניו בעצמו ומעיד עליו אתה עשיתני ויצרתני ביום פלוני ופלוני.

המשך בשבוע הבא

הנה יש להסתפק במי שקיבל עליו תוספת שבת האם מותר לו למול את התינוק בזמן התוספת וכגון שלא היה יכול למול התינוק עד עכשיו, וכן יש להסתפק לגבי תקיעת שופר ונטילת לולב בזמן זה דתוספת שבת במי שלא היה לו שופר או לולב ומזדמן לו עכשיו, וכן יש להסתפק האם יכול בזמן התוספת שבת לספור ספירת העומר, ויסוד הספק הוא, דיש להסתפק האם ע"י שקיבל עליו תוספת שבת חשיב כיום המחר דהיינו שזה משנה את התאריך והיום וכבר נהיה היום הבא והוי כלילה או דילמא אין זה משנה את התאריך אלא דחל קדושת השבת בזמן מוקדם זה דיום השישי.

והנה איתא מחבר (סימן שמ"ב ובמשנ"ב שם) דכל דבר דאסור משום שבות וגם אינו קרוב לבוא לידי מלאכה דאורייתא מותר לעשותו בבין השמשות דער"ש אם הוא מצוה עוברת או לצורך אורחים או שבת וכו' עיי"ש, ולענין תוספת שבת אי מותר באלו המלאכות בזמן התוספת עיין במשנ"ב (רס"א סכ"ה) שכותב דאם קיבלו הציבור שבת אסור, אך אם יחיד קיבל עליו שבת לא חמיר זה מבין השמשות ומותר, ועיין בדגול מרובה (סוס"י רס"א וכן עיין בערוך השולחן רס"א סט"ז) שכותב דאף ביחיד שקיבל עליו השבת יש לחלק דאם קיבל עליו רק העשה דתוספת שבת הרי זה קיל טפי ומותר באלו המלאכות בזמן התוספת, אך אם קיבל עליו קדושת שבת ממש אסור באלו המלאכות דחמור טפי, ולפ"ז ביחיד שקיבל השבת לדעת המשנ"ב, וביחיד שקיבל עליו רק העשה דתוספת שבת לדגול מרובה לכאול א"א לומר בזה דתוספת שבת משנה את התאריך וכבר נהיה יום הבא דהא מותר לשיטתם בזמן התוספת לעשות מלאכות שהתירו בביהש"מ וכיון שמותר הרי לכאורה לא מסתבר לומר דכבר נהיה לילה, אך עכ"פ כשקיבלו הציבור שבת ולדגול מרובה אף ביחיד כשקיבל עליו קדושת השבת ממש דאסור בכה"ג לעשות שום מלאכה בזמן התוספת הרי אפשר להסתפק אי התוספת מקדים את קדושת השבת על יום השישי או דהוא משנה את התאריך וכבר נהיה יום המחר והוי לילה.

והנה לגבי מילה אי נימא דע"י שקיבל על עצמו תוספת שבת אין זה חשיב דכבר עבר היום ונהיה לילה אלא דע"י התוספת חל קדושת השבת בזמן מוקדם זה דיום השישי א"כ יהיה מותר למול בזמן התוספת דהא מילה בזמנה דוחה השבת וכש"כ תוספת שבת (אך מילה שלא בזמנה לכאול לא יוכל לקיים בזמן זה דכמו שאין זה דוחה שבת לכאול ה"ה תוספת שבת ועוד נרחיב בזה בע"ה), אך לצד דתוספת שבת חשיב דכבר עבר היום ונהיה לילה א"כ יהיה אסור למול בזמן התוספת דכיון שכבר עבר היום ונהיה לילה הרי זה כבר היום התשיעי ללילת הבן וא"כ הוי זה מילה שלא בזמנה וקי"ל דמילה שלא בזמנה אינו דוחה שבת וא"כ יהיה אסור למול, ואפשר דאף בדיעבד לא יהיני המילה בזמן זה דתוספת דכיון דאמרנו דע"י התוספת כבר עבר היום וכבר לילה א"כ לא יהיני המילה דלילה לאו זמן מילה הוא וא"כ אף בדיעבד כשימול בזמן זה לא ייצא ידי"ח מצוה מילה (עיין במנ"ח מצוה ב' אות כ"ב).

אך העירני גיסי היקר הבה"ח חיים מרדכי פרידמן הי"ו דאף אי נימא דע"י שקיבל ע"ע תוספת שבת כבר עבר היום וכבר נהיה יום הבא וא"כ הוי זה מילה שלא בזמנה מכ"מ ליכא בהו חסרון דמילה בלילה דבמציאות אין זה עכשיו לילה, ובפרט אי נימא דהכוכבים עצמן הן הלילה (עיין קובץ שעורים חלק א' פסחים אות ב' שחקר בהא דמצאת הכוכבים הוי לילה אם הכוכבים עצמן הן הלילה או שאין הכוכבים אלא סימן וראיה שהוא לילה ועיי"ש שהביא נפ"ק בזה אך הביא ריאה דהכוכבים אינם אלא סימן וראיה שהיא לילה ממע"ב דהכוכבים נבראו ביום רביעי וכתוב ויהי ערב ויהי בקר יום אחד ואף דעדיין לא היו כוכבים אלמא דאפשר להיות לילה בלא כוכבים (כלל) א"כ אי אפשר שיהיה לילה בלא כוכבים וא"כ אף שכבר נהיה יום

לזכר עולם יהיה צדיק
הרה"ק דוד מטאלנא זי"ע
בהרה"ק מרדכי מטשערנאביל זי"ע
נלב"ע י אייר
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכר עולם יהיה צדיק
רביה"ק אברהם חיים זי"ע
בן רביה"ק אהרן זי"ע
משומרי אמונים
נלב"ע ביום ה' אלול תשעב

לזכר עולם יהיה צדיק
הרה"ק צבי הירש זי"ע
מקרעטשניף
נלב"ע טו אייר
ת. נ. צ. ב. ה.

בינה לעיתים

ימי ספירת העומר (ד)

וספרתם וגו' י"ל הפירוש דהיינו ענין הספירה הוא כדי לטהרנו מקליפתינו ומטומאתינו, להפשיט עצמנו מכל תאוות הגשמיות והחמירות, ולזכך את החומר כמו שארז"ל הכל מודים וכו' דבעי נמי לכם, והנה לשון ספירה הוא מלשון ספיר ויהלום, אבן טוב המאיר מאוד, ועל זה כוונתה כתוב וספרתם לכם דצריך להאיר אתה לכם, דהיינו לזכך ולטהר אתה חומר.

(דברי יחזקאל)

הנה בימי הספירה שהם ימי התשובה ממתיקים הכל, ומטילים הדינים על שונאי ישראל, ופועלים במ"ט יום שיהיה הרשע מ"ט לפני צדיק ולא להיפוך, ומ"ט גימטריא לב טוב, לעשות לעצמו לב טוב לקבלת התורה הקדושה, וכן יובל עם הכולל גימטריא לב טוב, שמורה שעל ידי לב טוב בא לעלמא דחירות שיובל מורה עליו שמשם נמתק הכל.

(רע קודש)

כמה שתיקן האדם לא יצא ידי חובתו עדיין אך הענין כך הוא, דעיקר הספירה הוא לשוב בתשובה מכל העוונות, ולקדש ולטהר את עצמו ולתקן המידות, ובאמת לא יוכל האדם לקדש ולטהר את עצמו כפי הראוי ונכון לפי מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, וכן לא יוכל לתקן את אשר עיוות לגמרי, אך הבורא ברוך הוא חפץ חסד הוא, וצוה על האדם לעשות בכל יכולתו תשובה ולקדש את עצמו בכל כוחו, רק שידע האדם זאת בעצמו שלא השלים חוקו עדיין, ולא יצא ידי חובתו עדיין, ובלב נשבר ונדכה יצפה לרחמי שמים לסיוע לדעיאל, שהקב"ה ישלים כל מה שיכול הוא.

(דברי יחזקאל)

טעם אמירת פרקי אבות, בין פסח לעצרת הוא כי בימים האלו מחויב כל איש ואיש מישראל לטהר את עצמו בימי הספירה כמו שנטהרו ישראל מאז מטומאת מצרים כנדוע מהזוה"ק שבעה שבועות כענין ז' ימי הנדה הם, ולכן אומרים אז מס' אבות כדי לראות ולהבין כל המדות טובות המזכרים ולכסוף, שם ולהשתוקק מתי אעשה כן גם אני, ולשוב בתשובה שלימה לפי השי"ת ולזאת יש במס' זו חמשה פרקים נגד ה' ש"ב הכוללים, וכ"א כלול מעשר הם נש"ב עולם התשובה וימים האלה נק' אצל אומה"ע למי, וגם הם מודים שהימים האלה הם טובים ומסוגלים לרפואה ומי"ה הוא מנין חמשים והעיקר הוא שהימים האלה הם טובים ומסוגלים לרפואת הנפש

(אוהב ישראל)

ביאורי הפרשה

אסור לבן לסתור דברי אביו

בפרשתנו (י"ט, ג') כתוב: איש אמו ואביו תיראו. במסכת קידושין (דף ל' ע"ב) מובא: "אשרי הגבר אשר מלא את אשפתו מהם, לא יבושו כי ידברו את אויבים בשער" (תהלים קכ"ז, ה') - מאי 'את אויבים בשער', ? אמר רבי חייא בר אבא: אפילו האב ובנו, הרב ותלמידו, שעוסקין בתורה בשער אחד - נעשים אויבים זה את זה, ואינם זזים משם עד שנעשים אוהבים זה את זה". ופירש רש"י שם: "נעשים אויבים - מתוך שמקשים זה לזה, ואין זה מקבל דברי זה". ע"כ.

והקשו בספר "מרפסין איגרי" בפרשתנו, ח"ל: והלא אסור לבן לסתור את דברי אביו, כמובא במסכת קידושין (דף ל"א ע"ב): "תנו רבנן: 'מורא' - לא עומד במקומו, ולא יושב במקומו, ולא סותר את דבריו", ופירש "תוספות ר"י הזקן": "סותר - שחולק עליו", ?

ונראה לתרץ בס"ד שהאיסור לחלוק על אביו הוא כאשר מפרש הבן שדבריו סותרים לדברי אביו, אולם מותר לו לשאול על דברי האב בלא שיאמר לו שהוא סותר את דבריו.

זאת משום שהאיסור לסתור את דברי האב הוא משום כבוד האב ומוראו, ומשום כך כאשר אינו סותר במפורש, אין בכך פגיעה בכבוד האב. והבן.

עוד תירץ שם הרה"ג רבי משה ברים שליט"א, ע"פ התורה תמימה, ח"ל: האיסור לחלוק על דברי אביו אינו אלא כאשר אין לו ראייה לדבריו, אך כשיש לו ראייה לכך - מותר..

מאת הרה"ג ר' גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א - בני ברק

לזכר עולם יהיה צדיק

הגאון הקדוש

רבי יצחק אייזיק יהודה יחיאל זי"ע
בעל ה'היכל הברכה' מקאמרנא
יא"צ י' אייר

בית הזרעה

שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

בנשיאות מרן רבינו שליט"א ~ בראשות הגר"צ רוזנטל שליט"א

זמני בית ההוראה

ברח' ראב"ד 18 ב"ב

מהשעה 13.00 עד 13.25

הרבנים יענו בטלפון

בין השעות 13.30 - 16.00

בטל. 03-6166598

בין השעות 23.00 - 24.00

בטל. 03-6773168

מוסדות קראלי בארה"ק

כולל תורת חיים ~ בית הוראה ~ מכון אמונת חיים
בנשיאות כ"ק מרן רבינו שליט"א

ברכת מזל טוב נאמנה

לידינו החשובים אשר השמחה שרויה במעונם

הרה"ג ר' דוד רוזנפלד שליט"א

לאירוסי הבת

הגה"ח ר' גרשון לוצקין שליט"א

לרגל הולדת הנכד

הרה"ח ר' אליעזר לוצקין שליט"א

להולדת הבן

הרה"ח ר' אברהם ברבר שליט"א

והרה"ח ר' יוסף קורץ שליט"א

לרגל הולדת הנכדה

הרה"ח ר' דוד קורץ שליט"א

להולדת הבת

הרה"ח ר' משה נפחא שליט"א

להולדת הנכדה

יהי רצון שירוו רוב נחת ותענוג דקדושה מכל יוצ"ח